

ЛОГІСТИКА В УМОВАХ КАРАНТИНУ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У статті висвітлюється стан української логістики під час пандемії Covid-19.

Ключові слова: логістика, карантин, перевезення, морська логістика, авіаційна логістика.

Abstract

The article covers the state of Ukrainian logistics during the Covid-19 pandemic.

Keywords: logistics, quarantine, transportation, maritime logistics, aviation logistics.

Вступ

На сьогоднішній день логістика, як і інші сфери бізнесу, має чимало проблем пов'язаних з поширенням Covid-19 в Україні та в світі. Введення і посилення карантинних заходів безпеки змусило бізнес швидко переглянути та змінити звичні графіки роботи. Деяка частка працівників почала працювати дистанційно, але є такі сфери, як, логістика, які не можуть повністю піти в онлайн та дистанціюватися. В даний момент перевезення вантажів і персональних замовлень втілюється за звичними графіками, але зміни в процесі роботи логістичних та компаній-перевізників теж відбуваються. Найбільше це стосується зростання заходів безпеки і попередження розповсюдження вірусу.

Метою роботи є дослідження стану та змін у сферах української логістики через карантин та пандемію Covid-19 в Україні.

Результати дослідження

Введення карантину призвело до закриття більшості підприємств та заводів в Україні та Європі. Це, в свою чергу, вплинуло на обсяги міжнародних автомобільних перевезень. Вже в березні 2020 року був попит на транспорт, та ставки на перевезення зростали, але у квітні попит почав спадати. Тому падіння в автомобільній галузі становить близько 20% (за песимістичними прогнозами). Водночас спостерігається тенденція поступового відновлення роботи.

Марія Мулява, Виконавчий директор української логістичної компанії GTL, вважає, що бізнес починає відновлюватись, оскільки багато клієнтів компанії знову починають виробництво, продаж та дистрибуцію товарів. На її думку, логістика знаходиться у кращій ситуації, ніж сфери готельного бізнесу чи рекреації, хоча обмеження вплинули на транспортування також.

У світовому секторі повітряного транспортування попит зменшився на 15%. Тому скасування пасажирських рейсів також вплинуло на вартість послуг перевезення вантажів, оскільки більшість із них раніше доставлялися пасажирськими літаками. Через високу вартість у світі майже немає авіакомпаній, які мають вантажні літаки. Як результат, тариф зріс більш ніж удвічі: раніше він становив 4 долари США за кг, в 2020 році - 11 доларів США за кг. У нинішній ситуації можливим рішенням може стати альтернатива мультимодальних (змішаних) перевезень або перевезення через залізницю із Китаю.

Наталія Єліпашева, Експерт з авіаційних перевезень датської логістичної компанії DSV Panalpina, підкреслює, що авіаційна галузь найбільш чутлива до останніх змін, говорячи про карантин у більшості країн світу. Більше того, за її прогнозами, не всі авіакомпанії продовжать літати після закінчення українського карантину. Однак хороша новина полягає в тому, що після карантину ціни на пасажирські перевезення почнуть спадати.

Економічні наслідки пандемії вплинули головним чином на судноплавний сектор вантажних перевезень з Китаю. Однак через прибуття товарів, які тривалий час були заблоковані на китайському

кордоні, останнім часом обсяг вантажних перевезень зріс. Крім того, морські контейнерні лінії встановлюють додаткові надбавки за контейнери, що експортуються до всіх країн Азії. Незважаючи на труднощі, порти продовжують нормально працювати, але з урахуванням вимог особистого захисту працівників. Крім того, галузь логістики також стикнулася з проблемою відсутності контейнерів, що безпосередньо вплине на експортні витрати та призведе до зростання його вартості, оскільки з'явилась потреба у поставці прямих контейнерів. Серед позитивних аспектів - активніше використання електронного документообігу в портах.

Олександр Лазарев, співголова Митного комітету Європейської Бізнес Асоціації та генеральний директор української логістичної компанії Lamarin, розповів, що більшість учасників логістичного ланцюга в Одеській області почали користуватися безконтактним документообігом, який був розроблений ще декілька років тому. Також він зазначив те, що чинна інформаційна система в порту дає можливість автоматизувати все і подати всі документи в електронному вигляді, а, отже всі ці безконтактні методи та можливість безконтактного митного оформлення товарів у порту дуже важливі.

Що стосується вантажних залізничних перевезень, то обсяги дещо впали порівняно з минулими роками. За даними Державної служби статистики, у березні 2020 року обсяг залізничних перевезень акціонерного товариства "Укрзалізниця" впав на 4,1%, хоча вантажні потяги і отримали кращі умови для перевезення, оскільки через карантин скоротилася кількість пасажирських перевезень.

За словами Дарії Січкарь, Координатора робочої групи з питань розвитку залізничної інфраструктури Комітету з логістики Європейської Бізнес Асоціації, незважаючи на карантинні заходи, залізничні вантажні перевезення продовжують здійснюватися на регулярній основі. Вона вважає, що залізниця є основним транспортом для вантажних перевезень в Україні, але її потрібно «підлікувати», оскільки на момент 2020 року показники ефективності залізничного транспортування підвищуються за рахунок скасування пасажирських перевезень, а не через збільшення вантажів.

На початку епідемії тарифи поступово почали зростати, але через незбалансований попит тарифи все ще мали тенденцію до зниження. У той же час працівники Комітету з логістики ЄБА наголосили, що тарифи повинні бути конкурентоспроможними, оскільки в умовах кризи підвищення тарифів у певних галузях може бути фатальним.

Висновки

Отже, можна зробити висновок, що поширення Covid-19, введення карантину та посилення заходів безпеки змусили компанії переглянути свій звичний графік роботи та швидко внести корективи. В даний час доставка товарів здійснюється за звичним графіком, але робота логістичних та транспортних компаній також змінюється - це пов'язано зі зменшенням обсягів імпорту та експорту товарів та збільшенням черг на кордоні. Також вже на початку 2021 року з'являється тенденція зростання кількості вантажів та перевезень, а експерти прогнозують виникнення нових типів доставки та ще більше зростання вантажообороту ближче до кінця кризи, пов'язаної з пандемією.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Логістика за умов карантину: як пандемія Covid-19 вплинула на роботу транспортних компаній. Електронний ресурс. – URL: <https://trademaster.ua/articles/313137>
2. Логістика в умовах карантину. Електронний ресурс. – URL: <https://logist.fm/news/logistika-v-umovah-karantinu>
3. Логістика в умовах карантину: чи є шанс на відновлення. Електронний ресурс. – URL: https://biz.ligazakon.net/analytics/195323_logstika-v-umovakh-karantinu-chi--shans-na-vidnovlennya

Гаврилюк Андрій Анатолійович — студент групи Л-196, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: andreygawrilyuck@gmail.com

Науковий керівник: *Безсмертна Оксана Владиславівна* — канд. екон. наук, доцент кафедри підприємництва, логістики та менеджменту, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: bezsmertnaoksana@gmail.com

Havrylyuk Andriy A. — Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email : andreygawrilyuck@gmail.com

Supervisor: *Bezsmertna Oksana V.* - Cand. Sc. (Econ.), Assistant Professor, Assistant Professor of the Department of Entrepreneurship, Logistics and Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: bezsmertnaoksana@gmail.com